

Pracownia Śląska

52487

II

Pracownia Śląska

UKŁAD ZBIOROWY

w brzmieniu ustalonym orzeczeniem Komisji Pojednawczej
i Arbitrażowej w Katowicach z dnia 27 grudnia 1938 r.

**w sprawie warunków pracy i płacy
robotników zatrudnionych**

w hutach cynku i ołowiu łącznie z walcowniami, prażalniami,
fabrykami kwasu siarkowego, muflarniami, fabrykami wyro-
bów ogniotrwałych, zakładami wzbogacania rud metodą hut-
niczą, zakładami elektrolitycznymi oraz ze wszystkimi działami
pomocniczymi zakładów przemysłu cynkowo-ołowiowego
należących do

**Związku
Pracodawców Górnośląskiego
Przemysłu Górniczo-Hutniczego
w Katowicach**

Katowice — Styczeń 1939

UKŁAD ZBIOROWY

w brzmieniu ustalonym orzeczeniem Komisji Pojednawczej
i Arbitrażowej w Katowicach z dnia 27 grudnia 1938 r.

**w sprawie warunków pracy i płacy
robotników zatrudnionych**

w hutach cynku i ołowiu łącznie z walcowniami, prażalniami,
fabrykami kwasu siarkowego, muflarniami, fabrykami wyro-
bów ogniotrwałych, zakładami wzbogacania rud metodą hut-
niczą, zakładami elektrolitycznymi oraz ze wszystkimi działami
pomocniczymi zakładów przemysłu cynkowo-ołowiowego
należących do

**Związku
Pracodawców Górnośląskiego
Przemysłu Górniczo-Hutniczego
w Katowicach**

Katowice — Styczeń 1939

3245
39

Q. ob.

52484 / 19.39
II

SPIS RZECZY

	stronica
1. Orzeczenie Komisji Pojednawczej i Arbitrażowej o warunkach pracy	3
2. Układ zbiorowy	5
3. Regulamin czynności Wydziału Fachowo-Rozjemczego	15
4. Szczegółowe przepisy o zaszeregowaniu	21
5. Układ o pogotowiu pracy	37
6. Układ w sprawie zaszeregowania strażaków i służby wartowniczej	39
7. Układ zbiorowy o wynagradzaniu kierowców samochodów	46
8. Orzeczenie Komisji Pojednawczej i Arbitrażowej o warunkach pracy	49
9. Tabela płac	51

Odpis.

L. dz. 118 38.

ORZECZENIE

Komisji Pojednawczej i Arbitrażowej w Katowicach z dnia 27 grudnia 1938 r. ustalające warunki pracy dla robotników hut cynku i ołowiu, łącznie z walcowniami, prażalniami, fabr. kwasu siarkowego, muflarniami, fabrykami wyrobów ogniotrwałych, zakładami wzbogacania rud metodu hutniczą, zakładami elektrolitycznymi oraz ze wszystkimi działami pomocniczymi zakładów przemysłu cynkowo-ołowiowego.

Przewodniczący: Inż. Stanisław Kossuth.

Sekretarz: Mgr Łucjan Korcyl.

Ławnicy:

po stronie pracodawców:	po stronie pracowników:
1. Dyr. Wacław Ryży	1. Paweł Kubik
2. Inż. Zygmunt Sojecki	2. Jan Sitek
3. Inż. Zbigniew Bachleda.	3. Michał Musioł.

Na rozprawę w sprawie powyższej stawili się ze strony wnioskodawcy w imieniu:

Związku Zawodowego Metalowców, hutników i robotników fabrycznych Zjednoczenia Zawodowego Polskiego: p. Bernard Czardybon.

Polskiego Związku Zawodowego Metalowców Z. P. Z. Z.: p. Jan Sitek.

Centrali Zjednoczenia Klasowych Związków Zawodowych: p. Michał Musioł.

Związku Robotników Przemysłu Metalowego w Polsce: p. Jan Kubowicz.

Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego: p. Szubert.

Ze strony przeciwników wniosku w imieniu:
Związku Pracodawców Górnośl. Przemysłu Górn.-Hutn.:
p. dyr. Witold Drozdowski.

Komisja po wysłuchaniu wywodów stron i po nara-
dzie orzekła, co następuje:

I. Dla robotników zatrudnionych w wyżej wymienio-
nych zakładach, ustala się warunki pracy według tekstu
załączonego układu zbiorowego, regulaminu wydziału
fachowo-rozjemczego, oraz szczegółowych przepisów
o wynagradzaniu i zaszeregowaniu robotników zatrudnio-
nych w tych zakładach.

II. Utrzymuje się w mocy: Układ zbiorowy z dnia
19 sierpnia 1937 r. w sprawie pogotowia pracy, orzече-
nie specjalnej Komisji Rozjemczej z dnia 22 czerwca 1938
roku w sprawie zaszeregowania strażaków i służby war-
towniczej, układ zbiorowy o wynagrodzeniu kierowców
samochodów.

III. W ten sposób ustalone warunki pracy obowią-
zują na czas określony w układzie zbiorowym z dnia 27
grudnia 1938 r. oraz poszczególnych układach wymienio-
nych w pkt. II. niniejszego orzeczenia.

Katowice, dnia 27 grudnia 1938 r.

(—) Inż. Kossuth

(—) Musioł

(—) W. Ryży

(—) Kubik

(—) inż. Bachleđa

(—) Sitek

(—) Inż. Sojecki

Za zgodność:

pieczętka

(—) Mgr Ł. Korcył, sekretarz.

UKŁAD ZBIOROWY.

Art. 1.

(1) Układ wiąże wszystkie zrzeszone w Związku Pracodawców Górnośląskiego Przemysłu Górniczo-Hutniczego przedsiębiorstwa, posiadające huty cynku i ołowiu łącznie z walcowniami, prażalniami, fabrykami kwasu siarkowego, muflarniami, fabrykami wyrobów ogniotrwałych, zakładami wzbogacania rud metodą hutniczą, zakładami elektrolitycznymi, jak również ze wszystkimi działami pomocniczymi zakładów przemysłu cynkowo-ołowiowego oraz zatrudnionych w tych zakładach pracowników fizycznych, których stosunek pracy oparty jest o postanowienia niniejszego układu.

Układem tym nie są objęte zakłady gospodarstwa domowego, rolnego, leśnego, cegielnie, kamieniołomy, piaskownie i kopalnie rudy cynkowej.

(2) Osobne układy sprzeczne z postanowieniami tego układu są niedozwolone tak dla jednej jak i dla drugiej strony.

Art. 2.

(1) Długość czasu pracy odpowiada maksymalnym granicom ustalonym w postanowieniach ustawowych i zarządzeniach właściwych władz. *)

(2) Skrócenie czasu pracy, które okaże się konieczne z powodu braku materiałów itp., może być uregulo-

**Zakres
działania**

**Czas
pracy**

*) Czas pracy wynosi obecnie:

- a) w ruchu normalnym 8 godz. na dobę, czyli 48 godz. na tydzień.
- b) w działach o ruchu ciągłym przeciętnie 56 godz. na tydzień,
- c) w pogotowiu pracy 12 wzgl. 10 godz. na dobę.

wane przez kierownictwo zakładu w porozumieniu z radą zakładową w myśl postanowień właściwych ustaw, a w szczególności § 12 rozp. z dnia 12-go lutego 1920 r. (Dz. U. Rz. str. 218) w brzmieniu ustalonym rozporządzeniami Ministra Pracy i Opieki Społecznej, Rady Ministrów i Ministra Opieki Społecznej (Dz. U. R. P. nr 65/24 poz. 643 i Dz. U. R. P. nr. 53/26 poz. 312).

(3) O pracy niedzielnej stanowią postanowienia właściwych ustaw.

(4) O ile w dniach przed świętami czas pracy ulegnie skróceniu, to w tych dniach wypłaca się zarobek tylko za czas rzeczywiście przepracowany.

(5) Do czasu pracy dla młodocianych stosuje się postanowienia ustawowe. Czas uczęszczania do szkoły do kształcącej zalicza się jako czas pracy, o ile przypada na okres wyznaczony na pracę.

(6) Nie potrąca się robotnikowi zarobku za czas do końca dniówki, w której robotnik ten uległ wypadkowi.

(7) Do czasu wejścia w życie na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16. III. 1928 r. o umowie o pracę robotników (Dz. U. R. P. nr. 35, poz. 324) mają zastosowanie, w związku z art. 458 i 459 kodeksu zobowiązań, następujące postanowienia:

- a) Nie potrąca się z zarobku za stracony nie z winy robotnika, a z przyczyn związanych z jego osobą, czas pracy do wysokości 8 godzin, a mianowicie dla załatwienia spraw terminowych (t. j. z oznaczeniem godziny), wezwań policji, sądów i innych władz i wezwań na zebrania kontrolne wojskowe, o ile zostanie udowodnione, że wezwanie to nie nastąpiło z winy robotnika i o ile czas stracony nie został z innej strony wynagrodzony.

Wypłata za stracony czas nie ma miejsca, jeśli jest możliwe zapobieżenie utracie zarobku przez przesunięcie dniówki w tym samym dniu roboczym.

Robotnik winien w każdym wypadku przedłożyć zarządowi huty miarodajne poświadczenie co do ilości godzin straconych.

- b) Nie potrąca się z zarobku straconego czasu dla załatwienia spraw związanych ze śmiercią w najbliższej rodzinie, a mianowicie do 2 dniówek z powodu śmierci żony, do 1 dniówki z powodu śmierci dziec-

ka i do 1 dniówki dla żywicieli (według określenia w § 6 p. 4 umowy) z powodu śmierci rodziców żywiciela. Robotnik winien wykazać się świadectwem zgonu członka rodziny.

- c) W razie powołania na ćwiczenia wojskowe płaci się wynagrodzenie w ciągu 14 dni, zgodnie z postanowieniami art. 458 kod. zob.

Art. 3.

(1) O ile z przyczyn techniczno-ruchowych lub z przyczyn dobra ogólnego zachodzi potrzeba zarządzenia pracy w godzinach lub dniówkach nadliczbowych, wówczas należy pracę tę rozdzielić pomiędzy robotników możliwie równomiernie. Zastrzeżenie co do równomiernego podziału pracy nie dotyczy robót specjalnych, wymagających zatrudnienia fachowców.

(2) Za wszystkie godziny nadliczbowe w dniach powszednich, przepracowane ponad ustawową liczbę godzin roboczych w dniu, z uwzględnieniem umowy o pogotowiu pracy, należy się 25-procentowy, zaś za pracę w niedzielę i ustawowe święta 50-procentowy dodatek do zarobku.

Za pracę w 1-sze święto Wielkiej Nocy, w 1-sze święto Zielonych Świąt, w 1-sze święto Bożego Narodzenia i w dniu 11 listopada przyznaje się 100-procentowy dodatek do zarobku.

(3) Za pracę niedzielną i świąteczną uważa się z zasady pracę, wykonywaną w czasie od 6-tej rano w niedzielę lub dzień świąteczny aż do 6-tej rano następnego dnia roboczego.

Dla zakładów o wyjątkowych warunkach pracy dozwolone jest, w porozumieniu z radą robotniczą, przyjęcie innej godziny rozpoczynającej pracę świąteczną.

(4) Szelczerze (wytapiacze) i zlewacze cynku (cynkarze), o ile są obowiązani do pracy w każdą niedzielę i święto, mają prawo w okresie trzytygodniowym do jednej wolnej dniówki (dniówka usprawiedliwiona) w dniu powszednim.

Art. 4.

(1) Urlopów udziela się według postanowień ustawowych.

(2) Nieprawnie i bez usprawiedliwienia opuszczone dniówki odlicza się od czasu urlopu i to bez wynagrodze-

**Godziny
nad-
liczbowe
Praca
świę-
teczna**

Urlopy

nia. W wypadkach spornych rozstrzyga kierownictwo zakładu przy współudziale rady robotniczej.

Obliczanie zarobku

Art. 5.

(1) Zarobek oblicza się według obowiązującej uczestników układu tabeli płac, objętej oddzielnym układem.

(2) Robotnicy, płaceni według wieku, otrzymują wyższą stawkę od dnia 1-go tego miesiąca, w którym robotnik osiągnął wiek przewidziany w obowiązującej tabeli płac.

(3) Robotnicy, nieobjęci podziałem na grupy wzgl. klasy, traktowani są na równi z tymi robotnikami, z którymi przed zawarciem układu zbiorowego płaceni byli jednakowo.

(4) W razie przeniesienia robotnika ze stałego miejsca pracy na zlecenie lekarza hutniczego w związku z objawami choroby zawodowej, na inne mniej płatne miejsce pracy, otrzymuje tenże nadal ten sam poprzedni wyższy zarobek w ciągu 14 dni.

Dodatki socjalne

Art. 6.

(1) Dodatki socjalne są to: dodatek domowy i dodatek na dzieci. Dodatki te płaci się za każdy przepracowany dzień roboczy oraz za ustawowe dni urlopowe; nie płaci się ich za dni choroby i za dni urlopów nadzwyczajnych.

(2) Wszyscy żonaci i zamężni otrzymują dodatek domowy za przepracowany dzień w wysokości ustalonej w tabeli płac.

Rozwiedzeni, wdowcy i wdowy, którzy udowodnią prowadzenie własnego gospodarstwa domowego w własnym lub wynajętym mieszkaniu, oraz nieżonaci robotnicy i niezamężne robotnice, którzy uznani są za żywicieli, otrzymują również dodatek domowy.

(3) I. Na każde ślubne dziecko poniżej lat 14, utrzymywane przez zatrudnionego robotnika, płaci się za przepracowany dzień dodatek na dzieci w wysokości ustalonej w tabeli płac.

II. Na każde nieślubne dziecko poniżej lat 14, płaci się ten sam dodatek w następujących wypadkach i pod następującymi warunkami:

1. O ile dziecko nieślubne znajduje się w własnym domostwie zatrudnionego robotnika i jest przez niego

całkowicie utrzymywane, należy dodatek ten wypłacać do rąk danego robotnika.

2. O ile dziecko nieślubne **nie** znajduje się w domostwie danego robotnika, należy wypłacać dodatek na dzieci tylko pod następującymi warunkami:

- a) jeśli nieślubny ojciec udowodni, że wypełnia swe prawne obowiązki płacenia alimentów,
- b) jeśli nieślubna matka udowodni, że jako robotnica nie pobiera od swego pracodawcy dodatku na dziecko.

W wypadku II. 2) wypłata dodatku na dzieci następuje do rąk nieślubnej matki albo opiekuna dziecka, których nazwiska ojciec powinien podać pracodawcy.

III. Dodatek na dzieci wypłaca się również na dzieci adoptowane i pasierbów. Na wychowanków dodatku na dzieci nie płaci się. Na młodsze rodzeństwo dodatek na dzieci wypłaca się tylko tym kawalerom i niezamężnym robotnikom, którzy uznani są za żywicieli i utrzymują to rodzeństwo.

(4) Żywicielem w myśl powyższych postanowień jest osoba, która w miejsce brakującego lub niezdolnego do zarabkowania ojca utrzymuje niezdolnych do zarabkowania dziadków, rodziców, dzieci lub rodzeństwo do lat 16-tu i mieszka razem z utrzymywanymi.

W każdej rodzinie uważa się za żywiciela tylko jedną osobę zdolną do zarabkowania, a mianowicie najczęściej zarabiającą, pracującą w zakładach zrzeszonych w Związku Pracodawców Górnośl. Przem. Górniczo-Hutniczego.

Jeśli utrzymywani członkowie rodziny posiadają własne dochody, to uznanie za żywiciela następuje tylko wtedy, gdy dochody te nie przekraczają 65,— zł miesięcznie.

(5) Dla otrzymania dodatku na dzieci i domowego, przewidzianego w pkt. (2) i (3) tego artykułu, robotnik jest obowiązany należycie udowodnić swój stan rodzinny. Obowiązek pracodawcy płacenia dodatku domowego i na dzieci powstaje z dniem dokonania się zmiany w stanie rodzinnym. O ile robotnik nie zgłosił tej zmiany w ciągu 3 miesięcy, to obowiązek płacenia dodatków powstaje od dnia zgłoszenia.

Wypłata zarobków

Art. 7.

(1) Zarobki wypłaca się w dwóch ratach, a mianowicie: zaliczkę i resztę.

Zaliczkę w wysokości 55-ciu procent całego miesięcznego zarobku wypłaca się ostatniego dnia bieżącego miesiąca. Wypłata reszty zarobku następuje 15-go następnego miesiąca.

(2) Jeżeli wypłaty przypadają na niedziele lub ustawowe święta, to należy je przełożyć na poprzedzający dzień powszedni.

(3) Ilość zmian wzgl. godzin przepracowanych na dniówkę lub w akordzie, jako też zarobki dniówkowe i akordowe należy podać oddzielnie.

Podjęcie zarobku nie może skracać czasu pracy.

Zarobek ma być wypisany wyraźnie na karcie lub torebeczce zarobkowej.

Narzędzia

Art. 8.

(1) Pracodawca daje robotnikowi bezpłatnie przed objęciem przez niego pracy narzędzia hutnicze i rzemieślnicze. Za narzędzia robotnik jest odpowiedzialny i ręczy za nie, a przy opuszczeniu zakładu ma je zwrócić lub zapłacić za brakujące sztuki.

(2) Narzędzia uszkodzone wskutek normalnego zużycia naprawia pracodawca. Narzędzia, które przez normalny przepisowy użytek stały się nieużyteczne, zamienia pracodawca na nowe za zwrotem zniszczonych.

(3) Skrzyni i szaf na narzędzia, dających się zamykać, dostarcza zakład bezpłatnie, jednak bez klódek i zamków.

Odzież ochronna

Art. 9.

(1) Odzieży ochronnej dostarcza robotnikowi zakład w celu ochrony odzieży robotnika przy szczególnie brudnych pracach oraz, jeżeli bez niej nie można w ogóle wykonywać pewnych prac lub, gdy bez niej zachodzi niebezpieczeństwo dla zdrowia robotnika.

Odzieży tej wolno używać tylko podczas pracy i pozostaje ona własnością zakładu.

(2) Mydła i ręczników dostarcza się wg. warunków ustalonych w danym zakładzie względnie wg. zarządzeń Inspektora Pracy. W zakładach, gdzie stosowano warunki korzystniejsze, nie mogą one ulec pogorszeniu.

Art. 10.

**Węgiel
opałowy**

(1) Wszyscy robotnicy zatrudnieni w zakładach pracy objętych tym układem, którzy ukończyli 16 rok życia, otrzymują za każdą przepracowaną dniówkę bezpłatny węgiel opałowy w następujących ilościach:

A) Żonaci:

- a) fachowcy grup a) i b) oraz kl. I, II, III i IV . . . 18 kg
- b) wszyscy inni żonaci robotnicy . . . 15 kg

B) Nieżonaci:

- a) fachowcy grup a) i b), kl. I, II, III i IV . . . 7 kg
- b) wszyscy inni nieżonaci robotnicy . . . 4 kg

C) a) żywiciele rodzin ponad 21 lat otrzymują te same ilości co żonaci według punktu A) a) i b)

- b) żywiciele od 16 do 21 lat . . . 8 kg

D) Robotnice:

- a) robotnice, o ile są żywicielkami rodziny . . . 8 kg
- b) wszystkie inne robotnice ponad 21 lat . . . 4 kg

Na równi z przepracowanymi dniówkami uważa się dzień wolny w związku z przepracowaną podwójną dniówką niedzielą, dni choroby, ustawowe dni urlopowe, świętówki i te opuszczone dni pracy, które zostały usprawiedliwione wg przepisów regulaminu pracy.

(2) O ile kilku członków jednej rodziny, pracujących w zakładach zrzeszonych w Związku Prac. Górnośl. Przemysłu Górn.-Hutn. prowadzi wspólne gospodarstwo domowe, wówczas oprócz ojca wzgl. żywiciela rodziny (patrz pkt 4 art. 6-go), otrzymują inni członkowie bezpłatny węgiel opałowy tylko w takiej ilości, że na całą rodzinę przypada nie więcej niż 25 kg za przepracowaną dniówkę.

(3) Żonaci robotnicy, mieszkający stale w sypialniach, otrzymują bezpłatnie $\frac{3}{4}$ ilości węgla, przysługującej żonatym tej samej grupy. Kawalerowie, mieszkający w sypialniach, nie otrzymują bezpłatnego węgla opałowego w żadnym wypadku.

(4) Dostawa bezpłatnego węgla opałowego dla robotników zakładu następuje loco zakład względnie loco kopalnia dostarczająca.

(5) Prawo do bezpłatnego węgla opałowego powstaje z chwilą zawarcia umowy o pracę. Pierwsza dostawa następuje w 3 miesiące po wstąpieniu do pracy.

(6) Bezpłatnego węgla opałowego nie udziela się za dniówki opuszczone bez usprawiedliwienia.

(7) Bezpłatny węgiel opałowy musi być takiej jakości, aby mógł być używany do opału domowego.

(8) Kierownictwu zakładu pracy przysługuje prawo wypłacania zamiast węgla odszkodowania, odpowiadającego każdorazowej cenie węgla w sprzedaży drobnej.

(9) Ustaloną ilość węgla wydaje się robotnikowi wzgl. przez niego utrzymywanej rodzinie także podczas choroby pracującego.

(10) Bezpłatny węgiel opałowy wydaje się wyłącznie dla własnego użytku domowego robotników, zatrudnionych w zakładach. Płatne lub bezpłatne odstąpienie węgla jest niedopuszczalne i pociąga za sobą pozbawienie uprawnienia do poboru węgla na przeciąg 6-ciu miesięcy.

Art. 11.

Przyjmowanie i wydalenie robotników

(1) Przyjmowanie i wydalenie robotników odbywa się według przepisów regulaminu pracy i właściwych ustaw.

(2) Robotnicy, co do których stwierdzono, że wykonują poza zakładem, w którym są zatrudnieni, inną pracę płatną wymagającą ubezpieczenia, będą wydaleniem z zachowaniem terminu wypowiedzenia.

Art. 12.

Mieszkania zakładowe

Przy wynajmie mieszkań zakładowych obowiązują przepisy ustawowe.

Umowę najmu mieszkań i umowę o pracę należy zawierać oddzielnie.

Art. 13.

Przepisy urzędowe

Przepisy przemysłowo-policyjne oraz przepisy higieny i bezpieczeństwa pracy winny być obustronnie ściśle przestrzegane.

Art. 14.

Klauzula korzystniejszych warunków

Dotychczasowe korzystniejsze warunki płacy i pracy, jak również postanowienia w sprawie dodatków społecznych i bezpłatnego węgla, pozostają nadal w mocy.

Art. 15.

**Wydział
fachowo-
rozjemczy**

(1) Wynikające ze stosunku pracy pomiędzy poszczególnymi pracodawcami i robotnikami spory o wykonanie postanowień niniejszego układu zbiorowego, jak również o niewłaściwe zastosowanie obowiązujących strony orzeczeń Komisji Pojednawczej i Arbitrażowej, o ile nie znajdą zgodnego załatwienia na terenie zakładów pracy poddaje się, w myśl art. 26 ustawy o układach zbiorowych pracy, rozstrzygnięciu stałego Sądu Polubownego, którego działalność opiera się na postanowieniach regulaminu, dołączonego do niniejszego układu. Sąd ten działać będzie pod nazwą: „Wydział Fachowo-Rozjemczy dla rozstrzygania sporów wynikłych na tle stosowania układu zbiorowego w hutach cynku i ołowiu, łącznie z walcowniami, prażalniami, fabrykami kwasu siarkowego, muflarniami, fabrykami wyrobów ogniotrwałych, zakładami wzbogacania rud metodą hutniczą, zakładami elektrolitycznymi oraz ze wszystkimi działami pomocniczymi zakładów przemysłu cynkowo-ołowiowego, zrzeszonych w Związku Pracodawców Górnośląskiego Przemysłu Górniczo-Hutniczego w Katowicach”. W dalszych ustępach tego artykułu oraz w regulaminie Wydział ten nazywany będzie krótko: „Wydział Fachowo-Rozjemczy”.

(2) Wydział Fachowo-Rozjemczy obraduje i orzeka w składzie superarbitra i 4 sędziów polubownych, powołanych w połowie przez obie strony, zawierające układ. W dalszych ustępach tego artykułu oraz w regulaminie czynności Wydziału superarbitra nazywany będzie „przewodniczącym Wydziału”, a sędziowie polubowni — „ławnikami Wydziału”. Ławników Wydziału umieszczonych w liście członków Wydziału, ustalonej corocznie przez każdą ze stron w ilości do 15 osób, wzywa na rozprawę biuro Wydziału. Przewodniczącego powołują obie strony zgodną uchwałą. W razie nieosiągnięcia w ciągu 2 miesięcy zgody stron co do osoby przewodniczącego, strony zgadzają się, aby wyboru z pośród kandydatów, przedstawionych po jednym z każdej strony, dokonał Prezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach. W każdym razie przewodniczącego Wydziału Fachowo-Rozjemczego powołuje się na okres jednego roku kalendarzowego. Jeśli żadna ze stron nie zgłosi na 2 miesiące przed końcem roku kalendarzowego żądania zmiany osoby przewodniczącego, to

pełni on swoje funkcje przez następny rok kalendarzowy i tak co roku.

(3) Sposób postępowania przed Wydziałem Fachowo-Rozjemczym, warunki, wymagane dla wniesienia sporu do Wydziału Fachowo-Rozjemczego, wysokość wynagrodzenia dla przewodniczącego oraz podział kosztów w razie częściowego przegrania sporu, określa regulamin czynności Wydziału Fachowo-Rozjemczego. Zmiana regulaminu Wydziału Fachowo-Rozjemczego nie wymaga wypowiedzenia układu zbiorowego. Zmiana regulaminu dokonana być może każdego czasu za zgodą stron. W wypadku, gdy sposobu postępowania przed Wydziałem Fachowo-Rozjemczym nie da się ustalić na podstawie przepisów regulaminu Wydziału Fachowo-Rozjemczego, stosuje się właściwe przepisy k. p. c. dla postępowania przed Sądami I instancji.

(4) Strona, przegrywająca spór całkowicie, ponosi kosztą postępowania przed Wydziałem Fachowo-Rozjemczym.

Czas

Art. 16.

działania układu

(1) Układ niniejszy wraz z wszelkimi dodatkami, które stanowią część tego układu, wiąże strony na czas nieoznaczony, z tym, że każda ze stron może układ ten lub jego część wypowiedzieć listem poleconym na trzy miesiące przed końcem kalendarzowego kwartału i zgodnie z obowiązującą ustawą o układach zbiorowych pracy.

Dodatek 1
do układu zbiorowego
z dnia 27 grudnia 1938 r.

REGULAMIN

czynności Wydziału Fachowo-Rozjemczego dla rozstrzygania sporów wynikłych na tle stosowania układu zbiorowego w hutach cynku i ołowiu, łącznie z walcowniami, prażalniami, fabrykami kwasu siarkowego, muflarniami, fabrykami wyrobów ogniotrwałych, zakładami wzbogacania rud metodą hutniczą, zakładami elektrolitycznymi oraz ze wszystkimi działami pomocniczymi zakładów przemysłu cynkowo-ołowiowego, zrzeszonych w Związku Pracodawców Górnośląskiego Przemysłu Górniczo-Hutniczego w Katowicach.

Wydział Fachowo-Rozjemczy jest Sądem Polubownym, do którego odnoszą się wszystkie postanowienia, zawarte w kodeksie postępowania cywilnego, a dotyczące sądów polubownych, utworzony jest na podstawie art. 15 ust. 1 układu zbiorowego z dnia 27 grudnia 1938 r., zawartego między Związkiem Pracodawców Górnośląskiego Przemysłu Górniczo-Hutniczego a związkami zawodowymi i działa zgodnie z poniższym regulaminem czynności.

Wstęp

§ 1.

Siedziba Wydziału Fachowo-Rozjemczego znajduje się przy Związku Pracodawców Górnośląskiego Przemysłu Górniczo-Hutniczego w Katowicach. Związek Pracodawców prowadzi biuro Wydziału. Dyrekcja Związku podpisuje bieżącą korespondencję Wydziału.

Siedziba

§ 2.

Wydział Fachowo-Rozjemczy rozstrzyga spory, które powstały na tle interpretacji albo niewłaściwego stosowania układu zbiorowego, zawartego między stronami, oraz niewłaściwego stosowania obowiązujących strony orzeczeń Komisji Pojednawczej i Arbitrażowej.

Zakres działania

§ 3.

Orzeczenia Wydziału Fachowo-Rozjemczego obowiązują strony ostatecznie.

§ 4.

Warunki**wniesienia****pozwu**

Wniesienie pozwu (wniosku) do Wydziału Fachowo-Rozjemczego może nastąpić jedynie pod warunkiem uprzedniego wyczerpania niżej wskazanych możliwości ugodowego załatwienia sporu w następującej kolejności:

- a) bezpośrednie ustne pertraktacje między robotnikiem a właściwym urzędnikiem ruchu,
- b) jeżeli pertraktacje te nie doprowadzą do rezultatu, natenczas powinny odbyć się pertraktacje między kierownictwem zakładu a radą robotniczą.

Jeżeli powyżej podane środki ugodowego załatwienia sporu nie dadzą wyników, wówczas Związek Pracodawców, podpisany pod układem zbiorowym, związek zawodowy lub przewodniczący rady robotniczej w imieniu robotników niezrzeszonych w związkach podpisanych pod układem zbiorowym, może zwrócić się do Wydziału Fachowo-Rozjemczego o rozstrzygnięcie sporu w drodze wydania orzeczenia.

§ 5.

W pozwach (wnioskach), wniesionych w 2-ch egzemplarzach, należy możliwie dokładnie określić sprawę sporną z podaniem dowodów i rzeczowym uzasadnieniem wniosku. Oprócz tego należy dołączyć do pozwu (wniosku) piśmienny dowód, że interwencja u kierownictwa zakładu w danej sprawie spornej została przez radę robotniczą w myśl pkt. b) § 4 niniejszego regulaminu przeprowadzona. Dowód powinien być podpisany przez:

1. przewodniczącego rady robotniczej,
2. kierownictwo zakładu.

§ 6.

Przygoto-**wanie
rozpraw**

Biuro Wydziału przesyła pozew (wniosek) w przeciągu 8 dni po jego wpłynięciu stronie przeciwnej, która winna przesłać swe oświadczenie w 2-ch egzemplarzach Wydziałowi Fachowo-Rozjemczemu w przeciągu 14 dni. Biuro Wydziału przesyła wnioskodawcy odpis otrzyma-

nej odpowiedzi. Wnioskodawca jest uprawniony do cofnięcia swego pozwu (wniosku) w każdej chwili postępowania z zastrzeżeniem jednak przepisu ustępu 3-go § 13 niniejszego regulaminu.

§ 7.

(1) Terminy rozpraw ustala biuro Wydziału Fachowo-Rozjemczego po porozumieniu się z przewodniczącym Wydziału nie później niż w 3 miesiące po wniesieniu pozwu (wniosku). Biuro Wydziału zaprasza zgodnie z § 15 ust. 2 układu zbiorowego, w drodze pisemnej ławników i strony. Strony winny doprowadzić na rozprawę swoich świadków.

(2) Zaproszenia muszą być wysłane zainteresowanym przesyłką poleconą względnie za dowodem doręczenia przynajmniej na 14 dni przed rozprawą z podaniem porządku dziennego.

§ 8.

Prowa- dzenie rozpraw

(1) Rozprawy są prowadzone ustnie. Dostęp mają tylko strony i dopuszczeni przez Wydział świadkowie.

(2) Przed rozpoczęciem rozprawy strony mają prawo zażądać stwierdzenia przez przewodniczącego, czy skład Wydziału Fachowo-Rozjemczego odpowiada przepisom art. 15 układu zbiorowego w brzmieniu z dn. 27. XII. 1938 r. Na żądanie przewodniczący winien ustalić skład, odpowiadający tym przepisom. Tak samo strony, przed rozpoczęciem rozprawy, mogą zażądać wyłączenia przewodniczącego lub ławnika, o ile zachodzą warunki przewidziane w art. 486 k. p. c.

(3) Przewodniczący przed rozpoczęciem rozprawy przypomina stronom, że orzeczenie Wydziału Fachowo-Rozjemczego jest ostateczne.

(4) Strony mogą powierzyć zastępstwo swojej sprawy w każdej chwili postępowania przedstawicielom podpisanych pod układem zbiorowym organizacji zawodowych. Adwokaci nie mogą występować przed Wydziałem Fachowo-Rozjemczym, jako zawodowi zastępcy.

(5) Na początku rozprawy strony mają prawo do uzasadnienia pozwu (wniosku), jak również do ewentualnej repliki. Ławnikom Wydziału Fachowo-Rozjemczego przysługuje prawo stawiania stronom pytań.

(6) Wydziałowi Fachowo-Rozjemczemu przysługuje prawo zwrócenia się do Sądu Grodzkiego o przesłuchanie pod przysięgą świadków i stron, o wydobywanie dokumentu od osoby trzeciej, o uzyskanie dokumentu od władzy lub urzędu oraz o zażądanie od władzy, urzędu lub osoby zaufania publicznego uwierzytelnionego odpisu lub wyciągu z dokumentu.

(7) Przed wydaniem orzeczenia należy dać stronom jeszcze raz możliwość ugodowego załatwienia sprawy spornej. Zawarcie ugody i jej warunki należy stwierdzić protokółarnie.

(8) Obrady Wydziału odbywają się bez udziału stron.

(9) W razie nieosiągnięcia jednomyślności Wydział Fachowo-Rozjemczy rozstrzyga większością głosów w głosowaniu tajnym. Przy równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego Wydziału.

§ 9.

W razie nieprzybycia jednej ze stron i stwierdzenia, że zaproszenie zostało doręczone stronom według przepisów niniejszego regulaminu, przewodniczący odracza rozprawę na następne posiedzenie, na które zaprasza się strony ponownie.

§ 10.

Jeśli na następną rozprawę nie zjawi się bez dostatecznego usprawiedliwienia powód (skarżący) lub obie strony, natenczas pozew (wniosek) uważa się za wycofany. Jeśli na następną rozprawę nie zjawi się pozwany, to Wydział Fachowo-Rozjemczy wyda orzeczenie zaoczne.

§ 11.

Orzeczenia

Orzeczenie w każdej spornej sprawie winno być przez przewodniczącego sformułowane pisemnie i podpisane przez przewodniczącego i ławników, po czym przewodniczący je ogłasza. Odpis orzeczenia na piśmie wraz z uzasadnieniem, podpisany tak jak oryginał, winien być doręczony obu stronom, za dowodem doręczenia, na piśmie w ciągu 14 dni po rozstrzygnięciu.

§ 12.

O ileby pisemne orzeczenie względnie protokołów zawartej ugody zawierały niedokładności, omyłki pisarskie, rachunkowe lub inne oczywiste omyłki, to odpowiednie sprostowanie może być przeprowadzone tylko na pełnym, niejawnym posiedzeniu Wydziału Fachowo-Rozjemczego, o ile możliwości w tym samym składzie. Wniosek o sprostowanie musi być wniesiony do Wydziału Fachowo-Rozjemczego nie później, niż 14-go dnia po doręczeniu orzeczenia.

§ 13.

Koszty postępowania

(1) Wydział Fachowo-Rozjemczy nie pokrywa żadnych kosztów połączonych z rozprawą.

(2) O kosztach rozprawy wzgl. ich podziale w razie ugodowego załatwienia sporu podczas rozprawy lub częściowego wygrania sporu, jak również w warunkach przewidzianych w §§ 9 i 10 niniejszego regulaminu, orzeka Wydział Fachowo-Rozjemczy. W razie cofnięcia pozwu (wniosku) podczas rozprawy lub w terminie krótszym, niż 3 dni przed rozprawą, kosztą ponosi powód (skarżący).

(3) W razie wycofania pozwu (wniosku) na skutek dojścia do ugody poza Wydziałem w terminie, krótszym niż 3 dni przed posiedzeniem Wydziału Fachowo-Rozjemczego, strony winny ugodzić się również co do ponoszenia kosztów. W razie niedojścia do porozumienia co do ponoszenia tych kosztów, należy zawiadomić o tym Wydział Fachowo-Rozjemczy, który rozstrzyga o ponoszeniu kosztów. Przewodniczący za wydanie rozstrzygnięcia o ponoszeniu kosztów nie otrzymuje żadnego wynagrodzenia.

§ 14.

Wynagrodzenie przewodniczącego wydziału

Za wydanie orzeczenia lub doprowadzenie do ugody przewodniczący Wydziału Fachowo-Rozjemczego otrzymuje wynagrodzenie, którego sposób obliczenia i wysokość ustali się oddzielnym porozumieniem stron.

§ 15.

Fundusz gwarancyjny

Celem zabezpieczenia pokrycia kosztów, wynikających z § 14 niniejszego regulaminu, strony, zawierające

układ zbiorowy, składają przy podpisaniu tego regulaminu fundusz gwarancyjny w wysokości po 100,— zł każda.

W wypadku, gdy pozew (wniosek) dotyczy robotnika niezrzeszonego w związkach zawodowych, podpisanych pod układem zbiorowym, natenczas wnioskodawca, którym jest przewodniczący rady robotniczej, winien wpłacić do biura Wydziału Fachowo-Rozjemczego zaliczkę w wysokości 30,— zł (trzydzieści złotych) od każdej sprawy. O ile zaliczka ta nie będzie wpłacona, to pozew (wniosek) pozostanie bez rozpatrzenia.

Dodatek 2
do układu zbiorowego
 z dnia 27 grudnia 1938 r.

SZCZEGÓŁOWE PRZEPISY

o wynagradzaniu i zaszeregowaniu robotników, zatrudnionych w hutach cynku, prażalniach, fabrykach kwasu siarkowego, muflarniach, fabrykach wyrobów ogniotrwałych, walcowniach cynku, zakładach wzbogacania rud metodą hutniczą, zakładach elektrolitycznych, hutach ołowiu i wszystkich oddziałach pomocniczych tych zakładów.

Znaczne różnice w przebiegu pracy w powyższych zakładach pozwalają na ujednostajnienie płac tylko dla niektórych kategorii zatrudnionych tam robotników. **Przepisy wstępne**

Oddziały specjalne zakładów wymagają odrębnych układów.

W razie wykonania prac w akordzie stosuje się wynagrodzenie akordowe, ustalane umowami pomiędzy kierownictwem zakładu z jednej strony, a zainteresowanymi robotnikami wzgl. radą zakładową — z drugiej strony, przy czym podstawa obliczeniowa akordu powinna być oparta na możliwości osiągnięcia co najmniej 15% ponad zarobek taryfowy.

Również mogą być stosowane systemy premiowania w postaci dodatków stałych lub procentowych za wydajność pracy, za jakość wytworu, za oszczędność w zużyciu materiałów itp., a to w drodze umów, zawieranych w ten sam sposób, jak dotychczas. W tych wypadkach za najniższe zarobki dzienne przy normalnej wydajności pracy przyjmuje się stawki zgodnie z poniższym zaszeregowaniem oraz wg. każdorazowo obowiązującej listy płac.

Za świętówki, spowodowane siłą wyższą, brakiem węgla, wagonów, prądu itp., nie płaci się.

Przy naprawach i innych robotach nagłych, których natychmiastowe wykonanie jest niezbędne dla zapewnienia dalszego ruchu zakładów, a przy których, zatrudnia się tak rzemieślników, jak i robotników hutniczych, sposób zapłaty reguluje się według następujących zasad:

- a) robotnik, wykonujący prace fachowe (ślusarskie, kowalskie itp.), otrzymuje właściwą płacę tej grupy, której pracę wykonuje,
- b) robotnik, wykonujący prace pomocnicze otrzymuje właściwą płacę pomocnika (ślusarskiego, kowalskiego itp.) lub dniówkarza. a to zależnie od rodzaju wykonywanej pracy.

Robotnicy fachowi

A. Robotnicy fachowi

Robotnicy fachowi stosownie do wykonywanych czynności są podzieleni na 5 grup zarobkowych od „a” do „e”. Stawki zarobkowe dla tych grup są ustalane w zależności od wieku wg każdorazowo obowiązującej listy płac.

Według tych stawek są opłacani wykwalifikowani robotnicy fachowi zgodnie z poniższą listą zaszeregowania.

Robotnicy przyuczeni, wykonujący te same prace i osiągający taką samą wydajność, jak robotnicy fachowi, są wynagradzani na równi z robotnikami fachowymi.

Rzemieślnicy i równowartościowi fachowcy w ruchu maszynowym i elektrycznym, murarze, cieśle, lutownicy, kierowcy parowozów itp., o ile nie wykonują prac akordowych, otrzymują dodatki fachowe w granicach od 5 do 40% stawki podstawowej.

Kotłownie

I. Kotłownie.

- Gr. b: Wartownik kotłów, starszy kotłowy w małych kotłowniach, dozoruujący maszynista przy pompach i kotłach, starszy palacz przy paleniskach mechanicznych.
- Gr. c: Kotłowy przy kotłach opalanych gazem, palacz przy paleniskach ręcznych i mechanicznych.
- Gr. d: Maszynista przy pompach, wozak koksiku rusztowego i popiołu, oczyszczacz kotłów.
- Gr. e: Wozak węgla, pomocnik, obsługacz stacji czyszczenia wody, wyciągowy.

Ruch ma- szynowy

II. Ruch maszynowy.

- Gr. a: Starszy maszynista, wartownik maszyn, 1 ślusarz maszynowy, wartownik kolejki linowej, maszynista w ługowni Zakł. Elektrolit.

- Gr. b: Maszynista przy wielkich stale będących w ruchu maszynach parowych, wielkich motorach elektrycznych, turbinach i kompresorach, maszynista kolejki linowej, maszynista w hali wanien i pomocnik maszynisty w ługowni Zakł. Elektrolit.
- Gr. c: Maszynista przy kondensacji, maszynista przy średnich maszynach napędowych, kierowca żórawia i suwnicy, starszy czyszciciel, maszynista przy młynie.
- Gr. d: Pomocnik maszynisty (pompy, małe maszyny napędowe), wyciągowy (wyciągi pionowe), maszynista rezerwowy.
- Gr. e: Siła pomocnicza, czyszciciel.

III. Oddziały kolejowe.

**Oddziały
kolejowe**

a) Robotnicy torowi:

- Gr. a: Starszy przodownik torowy.
- Gr. b: Przodownik torowy.
- Gr. c: Starszy robotnik torowy, dróżnik obchodowy.
- Gr. d: I robotnik torowy.
- Gr. e: II robotnik torowy.

b) Robotnicy ruchowi:

- Gr. a: Przodownik ruchu, stawidłowy, starszy przetokowy na boczniczy normalnotorowej i wąskotorowej, starszy rewident wagonowy, kierowca elektrowozu i kierowca parowozu.
- Gr. b: Kierowca pociągu osobowego, starszy przetokowy, rewident wagonowy, kierowca lokomotywy benzolowej.
- Gr. c: I palacz parowozowy, konduktor pociągu osobowego, zwrotniczy przy stawidle.
- Gr. d: II palacz parowozowy, palacz nocny (dyżurny), hamulcowy, zwrotniczy, dróżnik przejazdowy, przetokowy.

IV Warsztaty reparacyjne i ruch budowlany.

**Warsztaty
repara-
cyjne
i ruch bu-
dowlany**

- Gr. a: I kowal, I kotlarz, I ślusarz (warsztatowy, wagonowy, narzędziowy, stawidłowy), I spawacz autogeniczny i elektryczny, I modelarz, I tokarz, I formierz, I blacharz, I rymarz, I kołodziej, I bednarz, I stolarz, I malarz.

Gr. b: II kowal, II kotlarz, II ślusarz (warsztatowy, wagowy, narzędziowy, stawidłowy) II spawacz, II tokarz, I strugacz, II blacharz, II modelarz, II formierz, II kołodziej, II bednarz, II rymarz, II stolarz, II malarz, I murarz, I cieśla.

Gr. c: III kowal, III kotlarz, I młotowy, III ślusarz (warsztatowy, wykonywujący roboty nieskomplikowane), wiertacz, wytłaczacz, gryzarkowy, II strugacz, powroźnik, szklarz, II murarz, II cieśla.

Gr. d: II młotowy, pomocnik ślusarza, pomocnik spawacza, pomocnik tokarza, pomocnik wiertacza, pomocnik gryzarkowego, pomocnik blacharza, pomocnik formierza, pomocnik murarza, pomocnik cieśli, pomocnik malarza.

Gr. e: Pozostali pomocnicy.

Ruch elektryczny

V. Ruch elektryczny.

Gr. a: I elektryk, I mechanik, I nawijacz silników, I monter.

Gr. b: II elektryk, II mechanik, II nawijacz silników, II monter, I dozorca rozdzielni.

Gr. c: III mechanik, II dozorca rozdzielni, pomocnik mechanika, pomocnik montera, wartownik stacji akumulatorów.

Gr. d: Pomocnik nawijacza silników, pomocnik mechanika, pomocnik elektryka, I rob. przy regeneracji żarówek.

Gr. e: Lampiarz, pomocnicy, II rob. przy regeneracji żarówek.

Laboratorium chemiczne

VI. Laboratorium chemiczne.

Gr. a: Przędownik.

Gr. b: I pomocnik laboratoryjny.

Gr. c: II pomocnik laboratoryjny.

Gr. d: III pomocnik laboratoryjny, I próbkarz.

Gr. e: II próbkarz.

Uwaga: Oprócz objętych powyższym zaszeregowaniem robotników o pewnym zasobie wiadomości fachowych, do wykonywania prac, nie wymagających kwalifikacji, zatrudnia się również robotników i robotnice. opłacanych wg. stawki dniówkowej.

B. Robotnicy dniówkowi

**Robotnicy
dniów-
kowi**

Robotnikami dniówkowymi są:

Robotnicy placowi, ładowacze, wyładowacze i wszyscy inni niewykwalifikowani robotnicy, dla których czynności nie jest potrzebne wykształcenie.

O ile robotnicy powyższych kategorii nie są wynagradzani w akordzie, otrzymują płace ustalone w obowiązującej tabeli płac dla robotników zatrudnionych na dniówkę.

Zaszeregowanie robotników zatrudnionych w pogotowiu pracy jest objęte osobną umową.

C. Robotnice

Robotnice

Robotnice pracujące na dniówkę, otrzymują płace ustalone w obowiązującej tabeli płac dla robotnic zatrudnionych na dniówkę.

Robotnice, które całkowicie zastępują robotnika pracującego w akordzie, otrzymują ten sam akord. W razie przydzielenia dwóch robotnic w miejsce jednego robotnika lub trzech robotnic w miejsce dwóch robotników, robotnice otrzymują $\frac{1}{2}$ wzgl. $\frac{2}{3}$ zarobku robotnika.

D. Inwalidzi

Inwalidzi

Inwalidzi są opłacani według sprawności bez zaliczenia rent.

E. Młodociani

**Młodo-
ciani**

otrzymują płacę wg. obowiązującej tabeli płac.

Specjalne działy produkcji

A. Huty cynku

**Huty
cynku**

Klasa I.

I szmelcerz przy wszystkich piecach, z wyjątkiem pieców o 240 muflach,

starszy czadnicowy,
rafiniarz przy większych piecach,
starszy żuźlarz.

Klasa II.

I szmelcerz przy piecach o 240 muflach,
 palacz (sularz) przy wszystkich piecach rekuperatorowych,
 z wyjątkiem pieców, zawierających 120, 168 i 240 mufli.

Klasa III.

II szmelcerz przy wszystkich piecach rekuperatorowych
 z wyjątkiem pieców o 240 muflach,
 palacz (sularz) przy piecach rekuperatorowych o 120, 168
 i 240 muflach,
 żuźlarz przy piecach rekuperatorowych,
 zlewacz cynku:

Giesche	120 nadstawek
Kunegunda	144 nadstawek
Silesia (Lipiny)	120/144 nadstawek

wozak wypazków,
 rafiniarz przy małych piecach.

Klasa IV.

II szmelcerz przy piecach rekuperatorowych o 240 mu-
 flach oraz przy wszystkich piecach regeneratorskich,
 czadnicowy,
 palacz (sularz) przy piecach regeneratorskich,
 zlewacz cynku:

Giesche	90/96 nadstawek
-------------------	-----------------

wagowy namiaru.

Klasa V.

Zlewacz cynku:

Wełnowiec	72 nadstawek
Silesia (Lipiny)	120 nadstawek

Klasa VI.

Pomocnik szmelcerza przy piecach regeneratorskich
 o 264 muflach,
 zlewacz cynku:

Wełnowiec	60 nadstawek
---------------------	--------------

ładowacz wypazków,
 I przesiewacz pyłu cynkowego,
 żuźlarz przy piecach regeneratorskich,
 mieszacz namiaru,
 łamacz nadstawek.

Klasa VII.

Mieszacz namiaru,
wozak rudy.

Klasa VIII.

Przepychacz przy piecach rekuperatorowych,
ładowacz żużli,
mieszacz namiaru,
palacz przy piecach grzewczych,
szumowacz,
II przesiewacz pyłu cynkowego,
wyładowywacz wypałów na hałdzie.

B. Prażalnie**Prażalnie****Klasa I.**

Przodownik,
I prażalnik przy piecach mechanicznych,
prażalnik przy piecach ręcznych,
młynowy,
palacz.

Klasa II.

Czadnicowy,
zasypowy.

Klasa III.

Wozak rudy surowej na piecach,
oczyszczacz kanałów.

Klasa IV.

Palacz,
kanałowy,
oczyszczacz rusztów przy maszynach spiekalnych,
zasypowy.

Klasa V.

Suszacz,
nadawacz brył na spiekalni.

Klasa VI.

Palacz,
oczyszczacz przy podnośniku,
wyładowywacz prażywa.

Klasa VII.

Wozak rudy i węgla,
palacz na suszarni.

Klasa VIII.

Wagowy rudy,
prażalnik galmanu.

**Fabryki
kwasu
siarko-
wego**

C. Fabryki kwasu siarkowego

Klasa I.

Starszy aparatowy,
I lutownik,
starszy komorowy,
palacz pieców kontaktowych (4 klapy),
I ładowacz kwasu.

Klasa II.

I aparatowy,
II lutownik,
aparatowy w zakładzie amoniakalnym,
aparatowy przy sprężarkach,
komorowy.

Klasa III.

II aparatowy,
przetłokowy,

Klasa IV.

Ładowacz kwasu,
III lutownik.

Klasa V.

I wieżowy,
przetłokowy,
III aparatowy.

Klasa VI.

Aparatowy sprężarek,
I pomocnik lutownika,
palacz pieców kontaktowych.

Klasa VII.

Nalewacz kwasu,
palacz pieców kontaktowych,
II pomocnik lutownika,
II wieżowy.

Klasa VIII.

Nalewacz kwasu.

D. Walcownie cynku

Walcow-
nie cynku

1. Podział zarobku jednej drużyny przy walcach:

dla 1-go walcownika	26%
dla dwóch drugich walcowników po	23%
dla dwóch pomocników po	14%

2. Przeciętny zarobek wszystkich 1-ch walcowników przy walcach wykończających w walcowni przyjmuje się za 100%. Płace za wszystkie inne czynności, za wyjątkiem czynności wymienionych w ust. 1), oblicza się, jak następuje:

Klasa I.

I walcownik przy walcach wykończających (w akordzie)	ok. 100%
I walcownik przy walcach wstępnych	100%
I krajacz przy nożycach wstępnych	99%
I krajacz przy nożycach wykończających	97%
rafiniarz	98%
I lub starszy sortownik	98—100%
I ładowacz lub pakowacz	98—100%
I lub starszy wytapiacz	95%

Klasa II.

Wytapiacz	95%
sortownik	95%
II walcownik przy walcach wstępnych	94%
II walcownik przy walcach wykończających (w akordzie)	ok. 88%
II krajacz przy nożycach wstępnych	90%
II krajacz przy nożycach wykończających	89%
kalibrowacz	92%
II ładowacz	98%
pomocnik ładowacza	90%
II sortownik lub pomocnik sortownika	88%
II wytapiacz lub pomocnik wytapiacza	88%

Klasa III.

Pomocnik wytapiacza	70— 88%
dobycarz płyt	85— 88%
podawacz płyt	85— 87%
naгрzewacz	70— 85%

Klasa IV.

Nastawiacz walców	73%
pomocnik przy nożycach wstępnych	60—70%
wozak płyt	73%

Klasa V.

Pomocnik przy walcach wykończających (w akordzie)	ok. 55%
pomocnik przy nożycach wykończających	50%
szumowacz	50%
szumowacz, zatrudniany również przy innych pracach	50—65%
nakrywacz	48%

Przodownicy przy walcach wykończających otrzymują dodatek wynoszący 5% średniego zarobku przodowników.

Pomocnicy przy walcach wykończających

ponad 17 lat dostają	5 %
" 18 " "	7,5 %
" 19 " "	10 %

średniego zarobku przodowników.

Robotnicy hut, którzy pracują przejściowo w akordzie w walcowni, otrzymują co najmniej 17% ponad swoją normalną stawkę zarobkową.

Wszyscy inni robotnicy walcowni podlegają ogólnej tabeli płac i układowi zbiorowemu, obowiązującym wszędzie zakłady.

**Huty
ołowiu****E. Huty ołowiu****Klasa I.**

Przodownik,
szmelcerz przy piecu szybowym,
rafiniarz (odsrebrzac),
szmelcerz przy piecu odciągowym.

Klasa II.

Prażalnik,
palacz pieca prażalnego,
szmelcerz przy piecu płomiennym.

Klasa III.

Gardzielowy,
palacz pieca odciągowego,
ładowacz i wozak ołowiu i tlenku ołowiu.

Klasa IV.

Wozak rudy, topników i węgla na prażalni,
 napelniaacz konwertorów,
 rozdrabiacz prażywa,
 wagowy na pomoście gardzielowym,
 pomocnik na prażalni,
 palacz kotłów rafinacyjnych,
 oczyszczacz kanałów,
 wozak prażywa,
 młynowy.

Klasa VII.

Żuźlarz,
 wozak tygli.

Klasa VIII.

Pomocnik przy rafinacji ołowiu,
 wozak węgla, koksu i nadawy dla pieca płomienno-
 wyładowywacz surowców,
 robotnik przy pracach pomocniczych, o ile pracuje
 w masce,
 wozak żuźla,
 wozak popiołu.

F. Fabryka tlenków ołowiu (Giesche S. A.) Fabryka
 tlenków
 ołowiu

Klasa I.

Piecowy przy piecach miniowych,
 pakowacz tlenków.

Klasa II.

Piecowy przy piecu kalcynacyjnym,
 piecowy przy bębnach.

Klasa IV.

Ekspedient,
 pomocnik,
 oczyszczacz bębnow.

G. Walcownia ołowiu i prasownia rur Walcow-
 nia ołowiu
 i prasow-
 nia rur

Klasa I.

Przodownik przy walcach,
 prasowacz,
 i lutownik.

Klasa III.

Walcownik,
pomocnik prasowacza,
II lutownik.

**Fabryka
śrutu**

H. Fabryka śrutu**Klasa I.**

Przodownik,
odlewacz.

Klasa IV.

Wozak ołowiu,
wozak śrutu.

**Zakład
elektro-
lityczny**

I. Zakład Elektrolityczny

(Giesche Sp. Akc.)

1. Ługownia.**Klasa I.**

Badacz ługu,
I ługowniczy (obsługa neutralizatorów, filtrów, oczyszczaczy i pras).

Klasa II.

II ługowniczy (obsługa elewatorów, separatora i klasyfikatora, pomoc przy obsłudze neutralizatorów i obsłudze pras).

2. Hala wanień.**Klasa I.**

Ściągacz cynku.

Klasa II.

Badacz kwasu,
badacz katod.

3. Odlewnia.**Klasa I.**

Odlewacz cynku.

Klasa II.

Zgarnywacz popiołu,

Klasa III.

Przesiewacz popiołu,
palacz.

4. Dział ogólny.

Klasa I.

Lutownik,
ślusarz,
murarz,
spawacz.

Klasa III.

Pomocnik lutownika, ślusarza, spawacza,
cieśla.

Klasa V.

Ładowacz cynku,
robotnik zapasowy.

Uwaga: W zakładzie elektrolitycznym płacone będą nadal premie wg. postanowień każdorazowo obowiązującej osobnej umowy premiowej. Ta osobna umowa premiowa może być wypowiedziana na warunkach w niej przewidzianych.

K. Zakład Kadmu (Giesche S. A.)

**Zakład
Kadmu**

1. Ługownia.

Klasa I.

Przodownik,
starszy ługowniczy,
ługowniczy,
filtrowacz,
pomocnik ługowniczego,
pomocnik filtrowacza,
oczyszczacz łuğu,
prasowacz,
wozak mułu,
młynowy,
ładowacz surowca.

2. Destylacja.

Klasa I.

Palacz,
prasowacz brykietów.

3. Suszarnia.

Klasa I.

Piecowy,
starszy robotnik.

**Muflarnie
i fabryki
wyrobów**

L. Muflarnie i fabryki wyrobów ogniotrwałych

**ognio-
trwałych**

Klasa I.
I prasowacz muflí,
I prasowacz nadstawek,
I formierz,
mieszadłowy,
ustawiacz kształtek i prostek,
wozak kształtek i prostek,
starszy palacz,
szlifierz kształtek i prostek.

Klasa II.
II prasowacz muflí,
II prasowacz nadstawek,
starszy polewnik muflí,
II formierz.

Klasa III.
I wypalacz nadstawek.

Klasa IV.
II wypalacz nadstawek,
wozak muflí,
polewnik muflí,
wypalacz szamotówek,
palacz.

Klasa VI.
Ładowacz nadstawek do pieca.

Klasa VII.
Wozak muflí.

Klasa VIII.
Młynowy,
pobielacz nadstawek.

**Zakłady
wzboğaca-
nia rud
metodą
hutniczą**

Zakłady wzboğacania rud metodą hutniczą

Klasa I.
Przodownik (dozór na workowni, na wyładowni, przy maszynach nadawczych i transporcie pneumatycznym, przy wypalkach oraz przy ładowaniu mułu).

I palacz (obsługa palenisk pieców do wytwarzania tlenku sur., pieców spiekalnych oraz pieców wahadłowych, regulowanie temperatury w tych piecach oraz roboty pomocnicze, odlewanie metali, czyszczenie, smarowanie pieców itp.).

Rafiniarz.

Klasa II.

II palacz (obsługa palenisk pieców do wytwarzania tlenku sur., pieców spiekalnych oraz pieców wahadłowych, regulowanie temperatury w tych piecach oraz roboty pomocnicze (odlewanie metali, czyszczenie, smarowanie pieców itp.) przy obsłudze mniejszych zespołów wzgl. mniejszych jednostek.)

Filtrowy przy filtrach z ręczną obsługą (wytrząsanie worków.)

I zasypowy na spiekalni (nadawanie surowego tlenku cynku do pieców spiekalnych przy większych zespołach.)

Kranowy (suwnicowy).

Klasa III.

Smarowacz (smarowanie części ruchomych pieców i innych urządzeń.)

II zasypowy (nadawanie surowego tlenku cynku do pieców spiekalnych przy zespołach mniejszych, kopanie w zbiornikach.)

I spustowy tlenku (przy komorach filtrów i pieców tlenkowych oraz spiekalnych, przy chłodni i rurociągach (huta Dworzańczyka), przy odpylni Cotrell'a (huta Krystyn)).

Młynowy (obsługa gniotowników dla surowca, kłap i młynów („kofin”) na spiekalni oraz młyna dla mielenia węgla.)

Filtrowy przy filtrach mechanicznych.

Wyładowywacz żużla (konwojent) (wyładowanie żużla, konwojowanie pociągów z żużlem. Starszy robotnik placowy i zastępca przodownika nadawy.)

Żużlarz (oczyszczanie pieców od przypieków i żużli podczas postoju z wchodzeniem robotników do pieca (dla zespołów i jednostek większych)).

Ładowacz tlenku spieczonego.

Taśmowy — obsługa taśm transportowych (wyciągowy).

Klasa IV.

Żuźlarz (oczyszczanie pieców od przypieków i żuźli podczas postoju z wchodzeniem robotników do pieca (dla zespołów i jednostek mniejszych)).

II spustowy (obsługa chłodni i rurociągów przy mniejszych zespołach).

Wozak żuźla (wozak żuźla wychodzącego z pieców tlenkowych).

Pomocnik na spiekalni (zamiatanie, ładowanie tlenku ołowiu i inne prace pomocnicze.)

Klasa V.

Nadawacz (obsługa maszyn nadawczych (huta Dworzańczyka.)

Uwagi do listy zaszerzegowania w zakładach wzbogacania rud metodą hutniczą:

1. Robotnicy fachowi (**rzemieślnicy**) nie zostali w powyższym zaszerzegowaniu uwzględnieni, albowiem zaszerzowanie fachowców (maszynistów, ślusarzy, kowali i t. p.) jest już umieszczone w taryfie ogólnej dla hut metali.
2. Różnice pomiędzy całkowitymi zarobkami dniówkowymi, wypłacanymi obecnie wszystkim robotnikom i robotnikom zakładów wzbogacania rud metodą hutniczą na podstawie dotychczas obowiązującej taryfy płac, a płacami, jakie wynikają wskutek zaszerzowania ich do taryfy hut metali, będą wyrównane za pomocą dodatków wyrównawczych tak, aby całkowity dotychczasowy zarobek dniówkowy nie uległ zmianie przy pracach, wyszczególnionych w liście zaszerzowania.

Załącznik 1

do układu zbiorowego
z dnia 27 grudnia 1938 r.

UKŁAD ZBIOROWY

z dnia 19 sierpnia 1937 r. w sprawie t. zw. pogotowia pracy.

1. Przez pogotowie pracy rozumie się dwunastogodzinną obecność bez przerwy w służbie lub zakładzie.
2. Następujące kategorie robotnicze pracują w pogotowiu pracy:
 - a) dozorczy (wartownicy) placowi, parkowi, drogowi, mostowi itp., stróże i dozorczy bram (robotnicy wymienieni w pkt. a, o ile są zatrudnieni w pogotowiu pracy, nie mogą być w mundurach strażackich),
 - b) woźnice i stangreci, ich pomocnicy oraz stajenni,
Uwaga: Dla woźniców ciężarowych obowiązuje 10-godzinną obecność bez przerwy w służbie lub zakładzie.
 - c) kierowcy samochodów osobowych, sanitarnych i sprzętu przeciwpożarowego oraz ich pomocnicy,
Uwaga: Dla kierowców samochodów ciężarowych obowiązuje 10-godzinną obecność bez przerwy w służbie lub zakładzie.
 - d) portierzy i odźwierni,
 - e) woźni, posłańcy, gońcy itp.

Pogotowie pracy nie obejmuje członków zawodowych straży pożarnych, utrzymywanych przez zakład, którzy posiadają wykształcenie przeciwpożarowe i biorą udział w ćwiczeniach.
3. 12-to godzinna obecność bez przerwy w służbie lub zakładzie wynagradza się dodatkiem specjalnym w wysokości 30% ogólnego zarobku dniówkowego; 10-godzinną — 15% dodatkiem.
4. Układ ten wiąże obie strony do dnia 31 grudnia 1939 r. i może być wypowiedziany po raz pierwszy na 3 miesiące przed tym terminem. Jeżeli układ ten nie zostanie wypowiedziany najpóźniej dnia 1 października 1939 r.

na dzień 31 grudnia 1939 r., natenczas obowiązuje nadal na każdy dalszy rok z 3-miesięcznym terminem wypowiedzenia na koniec roku.

5. Układ wchodzi w życie od dnia 1 września 1937 r.

Związek Pracodawców Górnośląskiego Przemysłu Górnico - Hutniczego

(—) Chmielewski

(—) Drozdowski

Związek Metalowców Hutników i Robotników Fabryczn. Zjednoczenia Zawodowego Polskiego

(—) Jan Pietrzak

(—) Paweł Kubik

Związek Zawodowy Metalowców Zjednoczone Związki Zawodowe w Polsce

(—) Jan Sitek
sekr. okręgowy

(—) Stanisław Bajdur
sekr. generalny

Związek Robotników Przemysłu Metalowego w Polsce

(—) Jan Kubowicz

Chrześcijańskie Zjednoczenie Zawodowe w R. P.

(—) Jan Szulik

(—) Hugon Hanke

Centrala Zjednoczenia

Klasowych Związków Zawodowych w R. P.

(—) M. Musioł.

Załącznik 2
do układu zbiorowego
z dnia 27 grudnia 1938 r.

Zbiór Układów Zbiorowych Pracy
Nr 41 z dnia 27 lipca 1938 r. poz. 122.

ZARZĄDZENIE MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 23 lipca 1938 r.

w sprawie nadania mocy obowiązującej orzeczeniu Specjalnej Komisji Pojednawczo - Rozjemczej w Katowicach z dnia 22 czerwca 1938 r. w sprawie zaszeregowania strażaków i służby wartowniczej w hutach żelaza i innych zakładach przemysłowych na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego.

Na podstawie § 27 rozporządzenia z dnia 15 lipca 1924 roku o przyjmowaniu i wydalaniu robotników i pracowników podczas okresu demobilizacji gospodarczej (Dz. U. R. P. Nr 65, poz 643) i § 24 tegoż rozporządzenia, zmienionego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 października 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr 93, poz. 866) postanawiam co następuje:

§ 1.

Orzeczenie Specjalnej Komisji Pojednawczo-Rozjemczej z dnia 22 czerwca 1938 r. w sprawie zaszeregowania strażaków i służby wartowniczej w hutach żelaza, zakładach przetwórczych przemysłu hutniczego, w hutach metali wraz z zakładami ubocznymi, koksowniach hutniczych i wolnych, w emalierniach i nielowiach oraz w Śląskich Zakładach Elektrycznych, zrzeszonych w Związku Pracodawców Górnośląskiego Przemysłu Górniczo-Hutniczego w Katowicach — nadają moc obowiązującą od dnia 22-go czerwca 1938 r.

Tekst orzeczenia podany jest poniżej.

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Opieki Społecznej:
 (—) **Marian Zyndram-Kościałkowski**

ORZECZENIE SPECJALNEJ KOMISJI ROZJEMCZEJ

Dekretem Ministra Opieki Społecznej z dnia 22 kwietnia 1938 r. Nr Pp. 2/5—8 powołana została Specjalna Komisja Rozjemcza dla załatwienia zatargu w sprawie zaszeregowania strażaków i służby wartowniczej w hutach żelaza, zakładach przetwórczych przemysłu hutniczego, w hutach metali wraz z zakładami ubocznymi, w koksowniach hutniczych i wolnych, emalierniach i niklowniach oraz w Śląskich Zakładach Elektrycznych, zrzeszonych w Związku Pracodawców Górnośląskiego Przemysłu Górniczo-Hutniczego w Katowicach.

W skład powyższej Komisji powołani zostali:

Przewodniczący: Dr Ryszard Domirski, Obwodowy Inspektor Pracy przy Inspekcji Pracy IX Okręgu w Katowicach.

Ławnicy:

Z ramienia pracodawców:	Z ramienia pracowników:
1. Inż. Aleks. Jan Rodkiewicz	1. Michał Musioł, sekr.
2. Inż. Zygmunt Sojecki	2. Hugon Hanke, sekr.
3. Inż. Stanisław Wiśłocki	3. Konstanty Palus.

Jako sekretarz Komisji — Józefa Rażna.

Do rozprawy stawili się:

I. Ze strony pracodawców:

Związek Pracodawców Górnośląskiego Przemysłu Górniczo-Hutniczego w Katowicach w osobach: pp. Dyr. Czesława Wieniawy-Chmielewskiego i Dyr. Witolda Drozdowskiego.

II. Ze strony pracowników:

1. Związek Metalowców, Hutników i Robotników Fabrycznych Zjednoczenia Zawodowego Polskiego w osobie p. pośła Pawła Kubika,
2. Polski Związek Metalowców Z. P. Z. Z. w osobie p. Jana Sitka,
3. Centrala Zjednoczenia Klasowych Związków Zawodowych w R. P.,
4. Chrześcijańskie Zjednoczenie Zawodowe.

Komisja po wysłuchaniu stron i po naradzie orzekła:

I. Lista zaszeregowania strażaków zawodowych:

- Grupa a: sierżanci i plutonowi straży zawodowej, posiadający 3-ci stopień wykształcenia przeciwpożarowego.
- Grupa b: plutonowi i sekcjni straży zawodowej, posiadający 2-gi stopień wykształcenia przeciwpożarowego oraz strażacy zawodowi, posiadający 3-ci stopień wykształcenia.
- Grupa c: strażacy zawodowi posiadający 2-gi stopień wykształcenia przeciwpożarowego lub 1-szy stopień wykształcenia przeciwpożarowego łącznie z wykształceniem ratowniczo-sanitarnym 1-szej kategorii Polskiego Czerwonego Krzyża.
- Grupa d: strażacy zawodowi, posiadający 1-szy stopień wykształcenia przeciwpożarowego.
- Grupa e: kandydaci na strażaków zawodowych bez wykształcenia zawodowego na czas nie dłuższy niż jeden rok.

Postanowienia szczególne.

1. Strażacy-rzemieślnicy w czasie pełnienia funkcji rzemieślników winni być zaszeregowani zgodnie z listami zaszeregowania, obowiązującymi daną grupę rzemieślniczą w danym przemyśle.

2. Strażaków-rzemieślników nie wymienionych w tych listach zaszeregowania należy zaszeregować jak następuje:

Grupa b: krawiec, szerwc, tapicer itp.

Grupa c: II krawiec, II szerwc, II tapicer itp.

3. Zakład obowiązany jest każdemu nowoprzyjętemu i wszystkim obecnie zatrudnionym, a nie posiadającym 1-go stopnia wykształcenia przeciwpożarowego strażakom dać możliwość w ciągu jednego roku uzyskania tego 1-go stopnia wykształcenia przeciwpożarowego.

4. Zakład jest obowiązany umożliwić strażakom zawodowym grupy d uzyskania wykształcenia 2-go stopnia, a strażakom grupy c 3-go stopnia wykształcenia przeciwpożarowego w przeciągu lat 3-ch, jednak bez ponoszenia kosztów przez zakład.

5. Wszyscy strażacy zawodowi grup fachowych a, b i c otrzymują dodatek fachowy w wysokości 5—40%.

6. Powyższe zaszeregowanie i uregulowanie dodatków fachowych nie może spowodować obniżenia zaszeregowania i dodatków fachowych tych strażaków, którzy w chwili wydania niniejszego orzeczenia znajdują się w stosunku pracy.

7. Wszyscy strażacy otrzymują bezpłatne umundurowanie, a w razie specjalnych wymagań co do obuwia stawianych przez zakład, tenże obowiązany jest to specjalne obuwie dostarczyć bezpłatnie.

II. Lista zaszeregowania sanitariuszy i kąpielowych (łaziennych).

Grupa b: sanitariusze posiadający wykształcenie ratowniczo-sanitarne 2 kategorii Polskiego Czerwonego Krzyża lub wykształcenie wojskowe sanitarne.

Grupa c: sanitariusze i łazienni sanitariusze.

Grupa d: łazienni pełniący równocześnie funkcje palaczy lub wykonywujący reparacje.

Grupa e: łazienni.

Postanowienia szczegółowe.

1. Sanitariusze grupy b i c otrzymują dodatek fachowy w wysokości 5—40%.

2. Powyższe zaszeregowanie i ustalenie dodatku fachowego nie może spowodować obniżenia zaszeregowania i otrzymywanych dodatków fachowych tych sanitariuszy i łaziennych, którzy w chwili wydania niniejszego orzeczenia znajdują się w stosunku pracy.

III. Lista zaszeregowania woźniców, stajennych, portierów, odźwiernych, stróżów itp.

Grupa b: stangreci I-szej klasy (woźnice osobowi I kl.), stajenni mający nadzór nad całą stajnią.

Grupa c: portierzy, dozorczy bram, pełniący jednocześnie funkcje zaporowych przy przejazdach kolejowych.

Grupa d: odźwierni, dozorczy bram, woźnice osobowi II kl. i woźnice towarowi.

Grupa e: stróże (wartownicy) placowi, parkowi, drogowi, mostowi itp. i stajenni.

Postanowienia szczegółowe.

Powyższe zaszeregowanie nie może spowodować obniżenia zaszeregowania robotników objętych powyższą listą zaszeregowania, którzy w chwili wydania niniejszego orzeczenia znajdują się w stosunku pracy.

IV. Lista zaszeregowania kierowców samochodów.

Obowiązujący układ zbiorowy o wynagrodzeniu kierowców samochodów z dnia 20 października 1937 r. dla hut żelaza, zakładów przetwórczych przemysłu hutniczego, koksiami hutniczych, emalierni i niklowni oraz Śląskich Zakładów Elektrycznych należących do Związku Pracodawców Górnośląskiego Przemysłu Górniczo-Hutniczego w Katowicach, rozszerza się również na koksownie wolne i huty metali, należące do wyżej wymienionego Związku Pracodawców.

Układ ten uzupełnia się następującą pozycją:

Grupa c: pomocnik kierowcy samochodu.

Postanowienia końcowe.

Orzeczenie niniejsze obowiązuje od 1 czerwca 1938 r. do 31 grudnia 1939 i może być wypowiedziane na miesiąc przed upływem tego terminu, w przeciwnym razie obowiązuje na czas nieokreślony za jednomiesięcznym terminem wypowiedzenia na koniec kwartału.

Strony winny wyrazić swą zgodę na powyższe orzeczenie w ciągu dni 5-ciu.

Katowice, dnia 22 czerwca 1938 r.

Przewodniczący: (—) **Dr Ryszard Domirski** Insp. Pracy.

Ławnicy ze strony pracodawców:

(—) Inż. Aleks. Rodkiewicz (—) Inż. Zygmunt Sojecki

(—) Inż. St. Wiślocki.

Ławnicy ze strony pracowników:

(—) Michał Musioł (—) Hugon Hanke (—) Konst. Palus.

WYJAŚNIENIE

w sprawie interpretacji orzeczenia Specj. Komisji
Rozjemczej z dnia 22 czerwca 1938 r.

Do

Związku Pracodawców Górnośląskiego

Przemysłu Górniczo-Hutniczego

w Katowicach.

W sprawie wykładni i stosowania postanowień orzeczenia Specjalnej Komisji Rozjemczej z dnia 22 czerwca 1938 r., dotyczących wypłacania dodatku fachowego w wysokości 5—40% strażakom zawodowym grup fachowych a, b i c — jako b. przewodniczący tejże komisji — wyjaśniam co następuje:

1. Specjalna Komisja Rozjemcza ustaliła listę zaszeręgowania strażaków zawodowych, wprowadzając podział na 5 grup zależnie od posiadanych kwalifikacji (wyszkolenia) oraz przyznała pierwszemu trzem grupom oznaczonym początkowymi literami alfabetu a, b i c dodatek fachowy.

Warunkiem przyznania tego dodatku fachowego jest posiadanie wyszkolenia przeciwpożarowego conajmniej 2-go stopnia lub też wyszkolenia przeciwpożarowego 1-go stopnia łącznie z wyszkoleniem ratowniczo-sanitarnym I kategorii Polskiego Czerwonego Krzyża.

Z postanowień tych wynika, że prawo do dodatku fachowego przysługuje wyłącznie strażakom zawodowym, którzy odpowiadają powyższemu wymogom.

2. Celem zapobieżenia pogorszeniu warunków płacy, istniejących w chwili wydania orzeczenia, Komisja orzekła, że zaszeręgowanie i uregulowanie dodatków fachowych nie może spowodować obniżenia zaszeręgowania i dodatków fachowych tych strażaków, którzy w chwili wydania orzeczenia znajdowali się w stosunku pracy.

3. Strażacy, którzy w chwili wydania orzeczenia otrzymywali dodatek fachowy, jakkolwiek według obecnie obowiązującej listy zaszeręgowania nie posiadali warunków do zaliczenia ich do jednej z grup, z którą łączą się dodatki fachowe, dodatek ten z uwagi na pkt. 2 niniejszego wyjaśnienia, zachowują nadal.

4. Strażacy, którzy w chwili wydania orzeczenia dodatku fachowego nie otrzymywali, a według obecnie obowiązującej listy zaseregowań nie posiadają warunków do zaliczenia ich do jednej z grup, z którą łączą się dodatki fachowe, nie mają podstawy do domagania się dodatku fachowego aż do chwili wykazania się stopniem wykształcenia, uprawniającym do zaliczenia ich do grupy c.

Katowice, dnia 7 grudnia 1938 r.

(—) Dr Ryszard Domirski
Obwodowy Inspektor Pracy.

Załącznik 3 do układu zbiorowego

z dnia 27 grudnia 1938 r.

UKŁAD ZBIOROWY o wynagradzaniu kierowców samochodów.

Kierowców samochodów ciężarowych i osobowych zaszeregowuje się do grupy „a” albo „b” tabeli płac dla hut żelaza, hut metali, zakładów przeróbczych i Sl. Zakładów Elektrycznych, a mianowicie:

Wszystkich kierowców, którzy są wykwalifikowanymi robotnikami fachowymi, albo pracują już 10 lat w zawodzie, zaszeregowuje się do grupy „a” robotników fachowych.

Wszystkich pozostałych kierowców, którzy nie są wykwalifikowanymi robotnikami fachowymi, zaszeregowuje się do grupy „b” robotników fachowych.

Kierowcy samochodów otrzymują stosownie do pory roku następującą odzież zawodową:

- 1 płaszcz deszczowy lub sukienny,
- 1 futro (kożuch),
- 1 parę ciepłych butów nawierzchnich,
- 1 czapkę,
- 1 parę rękawiczek.

Ta odzież zawodowa pozostaje własnością zakładu, który oddaje ją do użytkowania kierowcy samochodu.

O ile wymaga się noszenia liberii, wówczas ma jej dostarczyć pracodawca.

Kierowcy samochodów osobowych z powodu szczególnego rodzaju ich czynności otrzymują stały ryczałt, wynoszący miesięcznie przynajmniej 30-krotny zarobek dniówkowy grupy „a” albo „b” robotników fachowych.

Godziny nadliczbowe i prace niedzielne objęte są tą stałą zapłatą.

Katowice, dnia 20 października 1937 r.

**Związek Pracodawców Górnośląskiego Przemysłu
Górnictwo - Hutniczego**

(—) Chmielewski

(—) Drozdowski

**Związek Metalowców, Hutników i Robotników Fabryczn.
Zjednoczenia Zawodowego Polskiego
(Z. Z. P.)**

(—) Jan Pietrzak

(—) Paweł Kubik

**Związek Zawodowy Metalowców
Zjednoczone Związki Zawodowe w Polsce (ZPZZ)**

(—) Jan Sitek
sekretarz okręgowy

(—) Stanisław Bajdur
sekretarz generalny

Związek Robotników Przemysłu Metalowego w Polsce
(—) Jan Kubowicz

Chrześcijańskie Zjednoczenie Zawodowe w R. P.

(—) Jan Szulik

(—) Hugon Hanke

**Centrala Zjednoczenia
Klasowych Związków Zawodowych w R. P.**

(—) M. Musioł.

Główny metalowiec i prace niedziele opisuje na 14
stała zapłać

Katowice, dnia 20 października 1937 r.

Związek Pracowników Górniczego Przemysłu
Górnictwo - Hutniczego

(-) Cmielewski (-) Drobowski

Związek Metalowców, Hutników i Robotników Fabryczn.

Zjednoczenia Zawodowców Polskiego

(Z. Z. P.)

(-) Jan Piłchowski (-) Paweł Kupik

Związek Zawodowy Metalowców

Zjednoczenie Związków Zawodowców w Polsce (ZZPZ)

(-) Jan Szlach (-) Stanisław Bakun

sekcja ogólna

Związek Robotników Przemysłu Metalowego w Polsce

(-) Jan Kupkowski

Chrześcijańskie Zjednoczenie Zawodowców w R. P.

(-) Jan Szlach (-) Hugon Hanke

Centrala Zjednoczenia

Klasowy Związków Zawodowców w R. P.

(-) M. Musiał

1937 r.

1937 r.

1937 r.

1937 r.

1937 r.

1937 r.

1937 r.

ODPIS.

L. dz. 11838.

ORZECZENIE

Komisji Pojednawczej i Arbitrażowej w Katowicach z dnia 27 grudnia 1938 r., ustalające warunki płacy dla robotników hut cynku i ołowiu, łącznie z walcowniami, prażalniami, fabr. kwasu siarkowego, muflarniami, fabrykami wyrobów ogniotrwałych, zakładami wzbogacania rud metodą hutniczą, zakładami elektrolitycznymi oraz ze wszystkimi działami pomocniczymi zakładów przemysłu cynkowo-ołowiowego.

Przewodniczący: Inż. Stanisław Kossuth.

Sekretarz: Mgr Łucjan Korcyl.

Ł a w n i c y :

po stronie pracodawców: po stronie pracowników:

1. Dyr. Wacław Ryży	1. Paweł Kubik
2. Inż. Zygmunt Sojecki	2. Jan Sitek
3. Inż. Zbigniew Bachleda	3. Michał Musioł.

Na rozprawę w sprawie powyższej stawili się ze strony wnioskodawcy w imieniu:

Związku Zawodowego Metalowców, hutników i robotników fabrycznych Zjednoczenia Zawodowego Polskiego: p. Bernard Czardybon,

Polskiego Związku Zawodowego Metalowców Z. P. Z. Z.
p. Jan Sitek,

Centrali Zjednoczenia Klasowych Związków Zawodowych:
p. Michał Musioł,

Związku Robotników Przemysłu Metalowego w Polsce:
p. Jan Kubowicz,

Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego: p. Szubert.

Ze strony przeciwników wniosku w imieniu:

Związku Pracodawców Górnośl. Przemysłu Górn.-Hutn.:
p. Dyr. Witold Drozdowski.

Komisja po wysłuchaniu stron i po naradzie orzekła co następuje:

I. Dla robotników zatrudnionych w wyżej wymienionych zakładach ustala się warunki płacy według tekstu załączonego układu zbiorowego z terminem obowiązywania, określonym w tymże układzie.

Katowice, dnia 27 grudnia 1938 r.

(—) **Inż. Kossuth.**

(—) **Sitek**

(—) **Inż. Sojecki**

(—) **Kubik**

(—) **Inż. Bachleda**

(—) **Musiół**

(—) **W. Ryży**

Za zgodność:

pieczętka (—) **Mgr. Korcyl, sekretarz.**

Załącznik
do orzeczenia Komisji Pojednawczej
i Arbitrażowej w Katowicach
z dnia 27 grudnia 1938 r. (L. dz. 118/38)

Tabela plac
w złotych na dniówkę
dla robotników zatrudnionych w przemyśle cynkowo-
ołowiowym
(obowiązująca od dnia 1 stycznia 1939 r.)

Kategoria		zł
Robotnicy fachowi:		
24 lat i powyżej	a	7,52
	b	7,30
	c	6,54
	d	6,10
	e	5,45
21 lat do 23 lat	a	7,09
	b	6,98
	c	6,43
	d	5,56
	e	4,80
20 lat	a	6,10
	b	5,78
	c	5,23
	d	4,36
	e	3,82
19 lat	a	5,01
	b	4,58
	c	4,03
	d	3,60
	e	3,49
18 lat	a	3,38
	b	3,16
	c	2,83
	d	2,73
	e	2,62

K a t e g o r i a		zł
<u>Robotnicy hutniczy, Klasa:</u>		
	I	7,52
	II	7,41
	III	7,30
	IV	7,09
	V	6,98
	VI	6,87
	VII	6,43
	VIII	6,10
<u>Robotnicy zatrudnieni na dniówkę:</u>		
16 lat		2,07
17 „		2,51
18 „		2,94
19 i 20 lat		4,03
21 do 23 lat		5,12
24 lat i pow.		5,45
<u>Robotnice zatrudnione na dniówkę:</u>		
16 lat		1,53
17 „		1,85
18 „		2,18
19 i 20 lat		2,83
21 do 23 lat		3,49
24 lat i pow.		3,71
<u>Inwalidzi według sprawności</u>		
<u>Młodociani</u>		1,74

Dodatek domowy 0,13 zł za każdy dzień pracy
 „ na dzieci 0,20 „ „ „ „ „

Powyższy układ obowiązuje od dnia 1 stycznia 1939 r. do dnia 31 marca 1939 r. z tym, że może być wypowiedziany na 1 miesiąc przed upływem tego terminu. O ile wypowiedzenie nie nastąpi, układ obowiązuje na każdy dalszy miesiąc kalendarzowy z jednomiesięcznym terminem wypowiedzenia.

Katowice, dnia 27 grudnia 1938 r.

Załącznik
do orzeczenia Komisji Pojednawczej
i Arbitrażowej w Katowicach
z dnia 27 grudnia 1938 r. (L. dz. 118,38)

Tabela plac
w złotych na dniówkę
dla robotników zatrudnionych w przemyśle cynkowo-
ołowiowym
(obowiązująca od dnia 1 stycznia 1939 r.)

Kategoria		zł
Robotnicy fachowi:		
24 lat i powyżej	a	7,52
	b	7,30
	c	6,54
	d	6,10
	e	5,45
21 lat do 23 lat	a	7,09
	b	6,98
	c	6,43
	d	5,56
	e	4,80
20 lat	a	6,10
	b	5,78
	c	5,23
	d	4,36
	e	3,82
19 lat	a	5,01
	b	4,58
	c	4,03
	d	3,60
	e	3,49
18 lat	a	3,38
	b	3,16
	c	2,83
	d	2,73
	e	2,62

Kategoria		zł
<u>Robotnicy hutniczy, Klasa:</u>		
	I	7,52
	II	7,41
	III	7,30
	IV	7,09
	V	6,98
	VI	6,87
	VII	6,43
	VIII	6,10
<u>Robotnicy zatrudnieni na dniówkę:</u>		
16 lat	.	2,07
17 "	.	2,51
18 "	.	2,94
19 i 20 lat	.	4,03
21 do 23 lat	.	5,12
24 lat i pow.	.	5,45
<u>Robotnice zatrudnione na dniówkę:</u>		
16 lat	.	1,53
17 "	.	1,85
18 "	.	2,18
19 i 20 lat	.	2,83
21 do 23 lat	.	3,49
24 lat i pow.	.	3,71
<u>Inwalidzi według sprawności</u>		
<u>Młodociani</u>		1,74

Dodatek domowy 0,13 zł za każdy dzień pracy

" na dzieci 0,20 " " " " "

Powyższy układ obowiązuje od dnia 1 stycznia 1939 r. do dnia 31 marca 1939 r. z tym, że może być wypowiedziany na 1 miesiąc przed upływem tego terminu. O ile wypowiedzenie nie nastąpi, układ obowiązuje na każdy dalszy miesiąc kalendarzowy z jednomiesięcznym terminem wypowiedzenia.

Katowice, dnia 27 grudnia 1938 r.

ODPIS.

L. dz. 118/38.

ORZECZENIE

Komisji Pojednawczej i Arbitrażowej w Katowicach z dnia 27 grudnia 1938 r., ustalające warunki płacy dla robotników hut cynku i ołowiu, łącznie z walcowniami, prażalniami, fabr. kwasu siarkowego, muflarniami, fabrykami wyrobów ogniotrwałych, zakładami wzbogacania rud metodą hutniczą, zakładami elektrolitycznymi oraz ze wszystkimi działami pomocniczymi zakładów przemysłu cynkowo-ołowiowego.

Przewodniczący: Inż. Stanisław Kossuth,

Sekretarz: Mgr Łucjan Korcył.

Ł a w n i c y :

po stronie pracodawców: po stronie pracowników:

1. Dyr. Wacław Ryży	1. Paweł Kubik
2. Inż. Zygmunt Sojecki	2. Jan Sitek
3. Inż. Zbigniew Bachleda	3. Michał Musioł.

Na rozprawę w sprawie powyższej stawili się ze strony wnioskodawcy w imieniu:

Związku Zawodowego Metalowców, hutników i robotników fabrycznych Zjednoczenia Zawodowego Polskiego: p. Bernard Czardybon,

Polskiego Związku Zawodowego Metalowców Z.P.Z.Z.
p. Jan Sitek,

Centrali Zjednoczenia Klasowych Związków Zawodowych:
p. Michał Musioł,

Związku Robotników Przemysłu Metalowego w Polsce:
p. Jan Kubowicz,

Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego: p. Szubert.

Ze strony przeciwników wniosku w imieniu:

Związku Pracodawców Górnośl. Przemysłu Górn.-Hutn.:
p. Dyr. Witold Drozdowski.

Komisja po wysłuchaniu stron i po naradzie orzekła co następuje:

1. Dla robotników zatrudnionych w wyżej wymienionych zakładach ustala się warunki płacy według tekstu załączonego układu zbiorowego z terminem obowiązywania, określonym w tymże układzie.

Katowice, dnia 27 grudnia 1938 r.

(—) Inż. Kossuth.

(—) Sitek

(—) Inż. Sojecki

(—) Kubik

(—) Inż. Bachleda

(—) Musioł

(—) W. Ryży

Za zgodność:

pieczętka

(—) Mgr. Korcyl, sekretarz.

21

Biblioteka Śląska w Katowicach

Id: 0030000737013

II 52487

Pracownia Śląska